

Papież Jan Paweł II oraz Biskupi Polscy i Goście o Seminarium w Orchard Lake

Staropolskie przysłowie mówi: "Gość w dom, Bóg w dom". W tym duchu przyjmowani są wszyscy Goście odwiedzający Polskie Seminarium Św. Cyryla i Metodego w Orchard Lake. Przybywali tutaj w odwiedziny wielcy Dostojnicy Kościoła i Mężowie Stanu, Polacy z kraju i nasi Rodacy rozsiani po całym świecie. Wszystkich wiodła tutaj chęć poznania tej tak bardzo zasłużonej dla Polonii i Kościoła instytucji, Polskiego Seminarium i szkół w Orchard Lake.

Wielu Gości ujawniało swoje wrażenia wpisując się do Księgi Pamiątkowej Seminarium. Inni pisali listy, w których także podawali swoje spostrzeżenia i uwagi. Niektórzy wypowiadali się na temat Seminarium Polskiego przy różnych okazjach. Z wszystkich tych wypowiedzi przebija wielka troska i uznanie dla roli i zadań, które od ponad stu lat wypełnia to Seminarium. Warto więc poznać te wypowiedzi, aby móc je skonfrontować z tymi, które czasami słyszymy od ludzi niezyczliwych Seminarium, lub nieznających jego osiągnięć.

W poniższym zbiorze przedstawiamy tylko te wypowiedzi, które zostały zapisane w Księdze Pamiątkowej Seminarium lub w inny sposób można je udokumentować. Nie podajemy komentarza, ani innych uwag.

Mamy nadzieję, że poznanie opinii i ocen wypowiedzianych przez Gości, przybliży nam Seminarium w Orchard Lake i pomoże jeszcze bardziej je ukochać i szanować.

opr. ks. Stanisław Flis

Ks. Kard. Karol Wojtyła Metropolita Krakowski

"Szczęść Boże dla Seminarium w Orchard Lake i niech Matka Boża Was wspomaga,
Stolica Mądrości."

Księga Pamiątkowa Sem. (23 września, 1969).

"Moi Drodzy. Przybyłem do Detroit (...) Nasz gościnnie gospodarz (ks. J. Kubik) oraz inni kapłani poprowadzili mnie na cmentarz. Tam stanęliśmy nad mogiłą ks. Józefa Dąbrowskiego i uświadomiłem sobie, że przybyłem na kontynent amerykański sto lat po jego tutaj przybyciu (1869). Sto lat więc temu przybył tutaj ten wielki kapłan, pionier i apostoł Polonii. Przybył z Rzymu, gdzie był jednym z pierwszych alumnów Kolegium Polskiego. On z tego kolegium już nie wrócił do Polski, ale uświadomiwszy sobie, że liczni Polacy z Polski wyruszyli za ocean, wyruszył za nimi. W tym kierunku prowadziła go ręka Boża. Ten kierunek wskazywała mu wola Boża, a ten Boży kapłan niczego innego w swoim życiu nie pragnął jak tylko czynić wolę Bożą (...)

Ks. Józef Dąbrowski i inni wielcy pionierzy katolickiej Polonii w Ameryce byli jak gdyby zwiastunami tego procesu, który z Ojczyzny wraz z naszymi rodakami przeniósł się tutaj. I tutaj w dalszym ciągu z tej coraz to bardziej licznej Polonii, powstawały wciąż nowe powołania kapłańskie i trafiały do seminarium. Przede wszystkim, trafiały do Polskiego Seminarium, które ten zasłużony kapłan postarał się powołać do życia.

Polskie Seminarium, dzisiaj w Orchard Lake a dawniej w Detroit, zbliża się także do swego stulecia. Tak że ono powstało, jest najlepszym dowodem na to, kim my jesteśmy, jak my myślimy o sobie i o swoim życiu społecznym i kim chcemy być. Tak że ono powstało, świadczy o tym, że chcieliśmy zawsze tutaj na ziemi amerykańskiej, tak jak na ziemi polskiej, mieć swoich kapłanów - kapłanów którzy by rozumieli duszę polską.

Kapłani polscy w Ameryce na emigracji byli powoływani przez Boga, ażeby rozumieli duszę polską i żeby te dusze polskie prowadzili do Boga, a w prowadzeniu do Boga, ażeby korzystali z całego tego wspaniałego dziedzictwa, które jest dziedzictwem Ludu Bożego na polskiej ziemi, a także tutaj w Ameryce, gdzieście, Moi Drodzy Rodacy, od tylu pokoleń przenieśli i przeszczepili żywy kawał naszej Ojczyzny."

Karol Kard. Wojtyła w Detroit. (Nieautoryzowany tekst kazania),
Sodalis-Polonia, 3(1979)70-71.

"Gdyby szkoły w Orchard Lake nie istniały, to koniecznie należałoby je stworzyć".

A Commemoration of 100 years.
The orchard Lake Schools 1885-1985, Orchard Lake 1988, s.14.

"Proszę, abysmy się spotkali na miejscu, które jest początkiem kapłaństwa dla Polaków w Ameryce, które dało tutejszemu ludowi polskiemu tylu kapłanów".

"Przemówienie w parafii św. Floriana w Hamtramck".
Sodalis-Polonia, R. 47, nr 8(1969)228

"Są jeszcze inne spoiwa tej więzi, z którymi tutaj bliżej się zetknąłem. Mam na myśli po pierwsze - Polskie Seminarium Duchowne w Orchard Lake, po drugie - Ligę Katolicką, po trzecie - amerykańską Częstochowę w Doylestown. Każda z tych placówek w innym powstała czasie, innemu służy zadaniu ale w jednym się spotykają. Wszystkie wyrastają z poczucia duchowej wspólnoty z Narodem i Kościołem w Polsce i tej wspólnoty pragną służyć. Wszystkim też z całego serca życzę błogosła- wieństwa Bożego na ich własnej drodze."

List Kard. Karola Wojtyły (1.X.1969).
Sodalis-Polonia, R. 47, nr 8(1969)226.

"Żegnając Was, po zakończeniu naszych odwiedzin w Ameryce, pragniemy Was zapewnić, Drodzy Rodacy, że wszystkie sprawy Polonii Amerykańskiej i Kanadyjskiej są nam bliskie i drogie. Uważamy je, my Biskupi Polscy, za swoistą część naszej odpowiedzialności, pasterskiego posłannictwa i kapłańskiej posługi. Dlatego też zwracamy się do naszych braci w biskupstwie, Waszych Amerykańskich Pasterzy, oraz kapłanów z nimi współpracujących, przedkładając im te szczególne potrzeby jakie wynikają ze wspólnego dziedzictwa wiary,

a zarazem z tego szczególnego dziedzictwa tradycji i kultury, jakie wynieśliśmy z dawnej Ojczyzny. Was zaś wszystkich prosimy, abyście temu dwoistemu dziedzictwu pozostali zawsze wierni. Polecamy Waszej wspólnej trosce Polskie Seminarium i Zakłady Naukowe w Orchard Lake, założone w 1885 roku przez niezapomnianego ks. Józefa Dąbrowskiego. Chociaż zmieniła się sytuacja w Polonii, jednakże Seminarium to i Zakłady w dalszym ciągu nie przestają być potrzebne - chociaż działają obecnie w szerszy sposób niż w minionych dziesięcioleciach."

List pożegnalny Kard. Karola Wojtyły
po Kongresie Eucharystycznym w Filadelfii.
Sodalis-Polonia, R. 55, nr 11(1976)254.

Papież Jan Paweł II

Tuż po inauguracji swego pontyfikatu, Papież Jan Paweł II powiedział do delegacji z Orchard Lake:

"Korzystam z okazji odwiedzin Ks. Kanclerza, Księży Profesorów, serdecznie pozdrawiam Seminarium św. Cyryla i Metodego w Orchard Lake. Życzę wszystkim Profesorom i studentom błogosławieństwa Bożego, życzę im darów Ducha św., życzę im głębokiej wiary. Niech wyrosną z nich gorliwi kapłani, szlachetni ludzie, tak żeby Papież miał z nich pociechę. Wypełnijcie Orchard Lake. Utrzymajcie Orchard Lake. Potrzebujemy Orchard Lake."

Sodalis-Polonia, 1(1979)2.

"Jego Świątobliwość Jan Paweł II, myślą i sercem wybiega do Seminarium Św. Cyryla i Metodego w Orchard Lake (Detroit), które w dniu 25 bm zanoszą do Boga dziękczynne TE DEUM za 100 lat swego istnienia i działalności. Modli się, aby to seminarium wpatrzone we wspaniały wzór świętych patronów wielkich Apostołów Słowian, było zawsze wierne swemu powołaniu i umiało w każdym czasie należycie realizować te zadania, jakie przed nim stawia Kościół."

List na Jubileusz Sem. (July 17, 1985)

"Odrębną kartę w historii Polonii pisze seminarium św. Cyryla i Metodego, założone w Detroit i przeniesione następnie do Orchard Lake, które niedawno obchodziło setną rocznicę swego istnienia. Wyrosło z autentycznej miłości do Kościoła i przywiązania do polskości. Mówiąc językiem soborowym, starało się odczytać znaki czasu i wychodzić naprzeciw potrzebom Polonii. Rozrosło się w cały zespół zakładów naukowo-wychowawczych. Wyszło z nich ponad trzy tysiące kapłanów do pracy wśród Polonii i około piętnastu tysięcy polonijnych liderów. Upowszechnia kulturę polską, w tym literaturę w języku polskim i przyczynia się do podtrzymania świadomości polskiego pochodzenia wśród wielkich rzesz Amerykanów."

Jan Paweł II do Polonii Amerykańskiej w Hamtramck, Michigan,
19 września, 1987.

"Mnie też wypada dziękować serdecznie całemu Orchard Lake, nie tylko za te 15 lat modlitw i życzliwości. Trzeba sięgnąć pamięcią wstecz, jeszcze do "czasów krakowskich", gdy był tam Biskup i Kardynał, który nawet wybrał się w odwiedzinach do tego polskiego Ośrodka św. Cyryla i Metodego, gdzie dojrzewały powołania kapłańskie przed wyruszeniem do pracy misyjnej na tamtym kontynencie. Wszyscy znają "góralskie serce", amerykańskie czy polskie, tętni tą samą miłością i życzliwością wyrosłą na twardym, skalnym gruncie."

List Papieża do Ks. Prałata St. Milewskiego z 15 lutego, 1993

Ks. Kard. August Hlond
Prymas Polski

Ks. Kard. August Hlond w związku z projektem kształcenia księży w Orchard Lake dla Polski podczas II wojny światowej, w liście do Biskupa Detroit napisał o Seminarium Polskim:

"Polecam całą tę arcyważną sprawę szczególniejszemu pośrednictwu św. Jana Kantego i opiece naszej niebieskiej Królowej. Święci apostołowie słowiańscy nie pozostaną obojętni na to, że ich Seminarium w Orchard Lake zatętni nowym życiem i wznowi na wielką skalę swą dawniejszą, tak piękną i chwalebłą działalność, tym razem dla odbudowy życia kościelnego tej Macierzy, z której ongiś emigranci nasi nieśli w swych sercach wiarę ojców za oceany."

"1000 księży". Sodalis-Polonia, 1(1943)9-10.

Ks. Kard. Stefan Wyszyński
Prymas Polski

W Orchard Lake już rozpoczęliście rok Jubileuszowy 75-lecia istnienia Seminarium Polskiego w Stanach Zjednoczonych. Słuszną zaiste jest rzeczą, aby w tym pamiętnym roku zastanowić się nad swoją przeszłością i pomyśleć o przyszłości, gdyż historia Waszej Uczelni to w znacznym stopniu historia życia Kościoła w Ameryce.

Mija już 75 lat kiedy powstaniec styczniowy ks. Józef Dąbrowski musiał opuścić ziemię rodzinną, aby wyzbywszy się niejako ziemi, walczyć o niebo dla braci swoich. Często nie rozumiany, mimo różnych trudności, stworzył wielkie dzieło Boże, którego błogosławione owoce przetrwały do naszych czasów. On pierwszy na gościnnej ziemi amerykańskiej pisał książki i wydawał pisma w języku polskim. On organizował tam życie religijne Polaków, ale największą jego zasługą jest założenie w 1885 roku Seminarium Polskiego w Detroit. To co dała Konstytucja "Exsul familiae" dla uchodźców całego świata, to on dał w zeszłym stuleciu dla życia katolickiego Polaków w Stanach Zjednoczonych. Jego niezmordowany następca ks. Witold Buhackowski rozwinął dzieło swego Poprzednika, a szczególną jego zasługą jest to, że Seminarium Polskie przeniósł do Orchard Lake. Tę zbożną pracę kontynuowali ich następcy Ks. Grupa, Ks. Kłowo, Ks. Krzyżosiak i ks. Szumał, których imiona złotymi zgłoskami są zapisane w historii tego Zakładu.

Owoce jej ofiarnej pracy są wspaniałe. Orchard Lake wychowało przeszło 2 000 księży i przeszło 8 000 inteligencji katolickiej. Ci wychowankowie zbudowali setki kościołów i szkół katolickich w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie, gdzie setki tysięcy działy i młodzieży,

obok szkół zakonnych uczyły i uczą się prawd Bożych.

A jakie są wskazania na przyszłość? Polska, Matka ziemską wszystkich Polaków przygotowuje się na Millenium, tysięczną rocznicę przyjęcia Chrztu świętego. Cały kraj przez Słubowanie Jasnogórskie oddał się Bogu za pośrednictwem Matki Boskiej Częstochowskiej, ufny, że jak zawsze dotąd, tak w przyszłości zaprowadzi Ona wszystkie dzieci polskie do nieba przez święte życie modlitwy, ofiary i miłości. Także Orchard Lake zapewne wsłucha się w głosy tysięcletniej tradycji katolickiej Polski i w modlitwy błagalne obecnego pokolenia. Jako widomy znak tego życia maryjnego kraju przesyłam do Orchard Lake ornat z wizerunkiem Królowej Jasnogórskiej z podobizną Jej tronu Częstochowy i z napisem Apelu Jasnogórskiego. Niech to będzie zadatkiem do budowy Sanktuarium Dzięczynnego Królowej Pani Świata i zarazem widomym znakiem tych usiłowań Narodu, aby był przy Maryi, aby pamiętał o Niej i aby ustawicznie czuwał.

Jako Prymas Polski czule przygarniam do serca to drogie nam Seminarium Polskie w jego dawnych i obecnych pokoleniach oraz błogosławię Mu na przyszłość, aby nadeł spełniało tę wspaniałą swoją misję jednoczenia ludzi z Bogiem."

List na Jubileusz 75-lecia 1885-1860 seventy-five years of the Orchard Lake Seminary,
Orchard Lake, Michigan, s. 8.

W 1969 roku do pielgrzymów z Orchard Lake Ks. Prymas powiedział w Warszawie:

"Chciałbym podkreślić w szczególny sposób, że radością dla nas jest, ilekroć przybywa do Polski młodzież z zakładów naukowo-wychowawczych w Orchard Lake (...) Na Seminarium Polskie patrzymy tak, jak na jedno z seminariów krajowych. Zaliczamy je do szeregu uczelni, w których wychowuje się młode pokolenie kapłańskie w naszej Ojczyźnie."

Ks. Kard. Stefan Wyszyński do pielgrzymki z Orchard Lake (Tekst autoryzowany),
Sodalis-Polonia, 7(1969)212.

Ks. Kard. Józef Glemp Prymas Polski

"Orchard Lake - piękny sad nad jeziorem, Matka Boża w swej potężnej figurze nad wejściem do kaplicy wyciąga dobrotliwie ręce do ludzi różnych ras i narodów. Jest to piękne miejsce w Ameryce - pierwsze co do znaczenia - gdzie kultura polska i amerykańska wymieniają między sobą pocałunek pokoju. Tyle tu tradycji polskich, tyle amerykańskiego ładu! Wyszły stąd setki kapłanów, którzy ten pocałunek pokoju roznieśli po parafiach polonijnych i amerykańskich.

Niech Bóg błogosławi uczelni i wszystkim, którzy będą się starać, aby Orchard Lake dalej owocnym miejscem pozostało, spotkań dwóch kultur: amerykańskiej i polskiej w jednym Kościele Chrystusowym."

Księga Pamiątkowa Sem.(20 maja, 1981)

"Ze świadomością zasług w ciągu stulecia, przekazuję zespołom szkół w Orchard Lake najlepsze życzenia i serdeczne błogosławieństwo na wierność Chrystusowi, i Kościołowi w Polsce i Ameryce."

Księga Pamiątkowa Sem.(23 września, 1985)

"Bóg daje łaskę powrotów. Cieszę się, że znów po latach, mogę nawiedzić czcigodną Uczelnię w Orchard Lake i stwierdzić, że z upływem lat nie słabnie duch i Seminarium Duchowne wraz z innymi instytucjami naukowymi ma wolę dać wkład polskiej kultury w wielki amerykański świat. Proszę Boga, aby w zmieniających się okolicznościach pozwalał ludziom, związanym z Białym Orłem, przybliżać Królestwo Boże dla przemysłowej Ameryki.

Z serdecznym błogosławieństwem dla wszystkich, tworzących "Rodzinę Oczarlejkowską"

Ks. Józef Kard. Glemp, Prymas Polski

Księga Pamiątkowa Sem. (26 października, 1993)

Ks. Kard. Franciszek Macharski Metropolita Krakowski

"Troska o Polonię, tak to się mówi skrótowo, to jest troska o to, ażeby Kościół w Polsce mógł pomóc, jak tylko potrafi swoim własnym bogactwem, swoją identycznością, swoją specyfiką ludziom żyjącym w Stanach Zjednoczonych, jeśli oni są w jakiś sposób z Polską związani. Pomóc im w pełnym życiu ludzkim, oczywiście na sposób amerykański, a nie na sposób polski - i w ich religijności, oczywiście jaka jest wcielona w Stanach Zjednoczonych, ale przy wykorzystaniu tego bogactwa, które jest w religijności Kościoła w Polsce. Nie ma tak ubogiego kraju, który by nie mógł obdarować czymś, co posiada."

"Ks. Franciszek Kard. Macharski, Przemówienie do delegacji z Orchard Lake, 2 lipca 1979 r. w Rzymie". Sodalis-Polonia, 7(1979)220.

"Z okazji setnej rocznicy powstania Seminarium Św. Cyryla i Metodego (...) życzę, aby to co się narodziło z troski O. Leopolda Moczygemby, OFMConv. i ks. Józefa Dąbrowskiego, przyniosło jak najobfitsze owoce na polu przygotowania kapłanów do pracy duszpasterskiej wśród Polonii USA, jak również w przygotowaniu katolików świeckich do służby Kościołowi, w oparciu o zdrowe tradycje chrześcijańskie amerykańskie i polskie."

List na Jubileusz Sem.(2 czerwca, 1985)

"Błogosławieństwa Bożego życzę dla "Orchard Lake", - dla całej wspólnoty tak drogiej sercu polskiemu (i mojemu), zw wstawiennictwem Matki Bożej, Opiekunki i Matki. Cieszę się z mojego powrotu do Orchard Lake po 22 latach."

Księga Pamiątkowa Sem. (3 lipca, 1991).

Ks. Kard. Henryk Gulbinowicz

Wrocław

"Spotkanie z Orchard Lake Schools - seminarium Św. Cyryla i Metodego i wszystkimi Zakładami Naukowymi robi wielkie wrażenie. Instytucja polska i katolicka, istniejąca od roku 1885, stworzona przez wielkiego Polaka ks. Józefa Dąbrowskiego, który odczytał "znaki czasów", trwa już ponad 100 lat, rośnie i rozwija się. Zasięgiem swoim ogarnia coraz szersze kręgi. Skoro przetrwała tak długi okres czasu - dowodzi, że jest potrzebna Panu Bogu i ma przed sobą wielkie zadanie. Potrzeba jej większej jeszcze miłości Polonii Amerykańskiej i pomocy. Wiem, że tak się stanie, bo Polonia wciąż potrzebuje duszpasterzy szczerze miłujących wszystko co polskie. Takich duszpasterzy jest w stanie przygotować Orchard Lake. Pomóżmy szczerze!"

Księga Pamiątkowa Sem. (22 kwietnia, 1988)

Ks. Kard. Jan Król

Filadelfia, USA

"In reviewing the past one hundred years. The Orchard Lake Schools have rendered a vitally important service to the Church in the United States. I was one of the many beneficiaries who attended albeit only for a few years the School. Nevertheless, I treasure and cherish the memories of my being a student at St. Mary's College and, as time goes on, I have a greater appreciation of the value of the formation, the discipline, and the training I received at Orchard Lake Schools.

I pray to God that the spirit of the founders may be not only kept alive, but increased and that the Orchard Lake Schools, adjusting to the changing circumstances of time and place, may not only preserve but increase its services to the Church universal and the Church in the United States."

A Commemoration of 100 years. The Orchard Lake Schools 1885-1985, p. 14

Ks. Kard. John F. Dearden

Detroit, USA

"The imminent celebration of the seventy-fifth anniversary of the founding of SS. Cyril and Methodius Seminary offers a fitting occasion to extend a word of congratulations and good wishes.

Over these decades the Seminary has filled a providential role. In training priests to minister to the Polish-speaking faithful, it has met a need that was real and pressing, especially in the latter years of the nineteenth century and the early years of this century. Through the efforts of these priests, the sturdy faith and rich religious practices that are so distinctive of the Church in Poland took deep root in this land.

Looking back over the years, we have reason to be grateful to God for what has been accomplished in SS. Cyril and Methodius Seminary. With all its friends, we unite in asking the continued blessings of God upon its labors of today and tomorrow."

List na Jubileusz 75-lecia, 1885-1860 seventy-five years of the Orchard Lake Seminary, Orchard Lake, Michigan, s. 10

Ks. Kard. Edmund Szoka
Detroit, USA

"This is a very special and joyful occasion for all of us, for me personally, it is also a moment of special pride - pride in my Catholic faith, which was received, nurtured and lived within the context of my Polish heritage and culture. For me and all those who share this same ethnic identity, Orchard Lake is a very important place. Wielka rzecz! The Orchard Lake Schools are a living, breathing witness to our Catholic faith, as situated within the history and culture of our Polish ethnic identity, as it has been lived in the spirit of the America which is still the land of hope, freedom and opportunity for people all over the world.

I truly regret that I never had the opportunity to be a student at Orchard Lake, but I have known and visited this campus for the past thirty-five years. I enjoy every visit without exception. Every time I come here whether it is for a liturgical celebration, a business meeting or a social gathering, I come with a comfortable feeling of belonging. Every visit for me is something like "coming home", there is always a kind of indescribable feeling that this place is ours. To nasze!"

A Commemoration..., p. 56

Ks. Kard. Ernesto Ruffini
Rzym

"Ojczyznę Waszą Polskę, zwiedziłem w roku 1934. Na kraj ojców Waszych patrzyłem z wielką radością. Widziałem w nim gorliwych katolików (...) Zwiedziłem wszystko. Klęska, która potem spadła na ten tak bardzo dobry, szlachetny i kochany naród polski, nie przyszła mi wtedy nawet na myśl. Dlatego teraz cieszę się i serce moje przepełnione jest radością, gdy widzę te polskie zakłady w wolnej Ameryce, która obecnie spełnia rolę naprawdę opatrznościową, ponieważ tutaj wszystkie narodowości cieszą się wolnością.

Nie wiedziałem, że w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej jest tak pełna życia zorganizowana Polonia. Ale teraz wiem. A co mi się bardzo podoba, to że wy przygotowujecie się tu do kapłaństwa. Młodzież kształcąca się tutaj będzie świadkiem nowego triumfu naszej wiary."

Przemówienie do alumnów. Cyt. za R.Nir, Stulecie Polskiego Sem..., s.203-204

"Ernesto Kard. Ruffini, Arcybiskup Palermo, z wielkim błogosławieństwem dla rozwoju tego ukochanego Seminarium na pożytek wszystkich Polaków w Ameryce (14.IX.1956). Niech żyje Maryja, Królowa Polski."

Księga Pamiątkowa Seminarium.

Ks. Arcybp Adam Maida
Detroit, USA

"Stanowi to dla mnie wielką radość i zaszczyt powitać Was w Archidiecezji Detroit, a zwłaszcza tu w Seminarium Św. Cyryla i Metodego w Orchard Lake, Michigan. Przez ponad sto lat to seminarium było uprzywilejowanym miejscem formacji i kształcenia dla przeszło trzech tysięcy kapłanów do posługi polskim imigrantom.

Modłę się, abyście w czasie trwania tej specjalnej Konferencji w pięćsetlecie Ewangelizacji Ameryk, odnajdywali wspólnie sposoby łączenia doświadczeń narodu polskiego z doświadczeniami ludzi w naszych Stanach Zjednoczonych Ameryki. Obyśmy naprawdę stanowili jedno ciało i jednego ducha w Panu."

Słowa powitania Rektorów z Polski na Konferencji w Orchard Lake (11 sierpnia, 1992)

"Blessings and Best Wishes to all at Orchard Lake, on the occasion of Cardinal Marcharski's historic visit. With great affections we recall his last visit in Sept. 1969, with his, and our, Dear Friend, Pope John Poul II. Peace and Blessings, Bp Adam J. Maida."

Księga pamiątkowa Sem. (3 lipca, 1991)

Ks. Arcybp Józef Gawlina

Po raz pierwszy Ks. Abp Gawlina przybył do Seminarium Polskiego w sierpniu 1935 roku, jako delegat Prymasa Polski, Kardynała Hlonda na uroczystości złotego jubileuszu. Był wtedy nowo mianowanym Biskupem Polowym Wojsk Polskich (nominacja - 1933).

Druga wizyta Biskupa Gawliny w Seminarium Polskim miała miejsce w lutym 1943 roku. Przybył on do Stanów Zjednoczonych na zaproszenie Abpa Edwarda Mooney z Detroit. W naszym Seminarium obchodził on wtedy dziesięciolecie sakry biskupiej. Kolejne wizyty złożył on w Orchard Lake w: listopadzie 1948, sierpniu 1952, październiku 1955 oraz we wrześniu 1959 roku. Oto niektóre jego wypowiedzi o Seminarium w Orchard Lake:

"Błogosław Boże hojnie temu najpiękniejszemu skarbowi Polonii Amerykańskiej."

Księga Pamiątkowa Sem. (12 października, 1955)

"Prześwietnej Alma Mater, kuźni wiedzy, ogrodowi pobożności, źródłu sił kapłańskich, Matce i żywicielce Polonii Amerykańskiej na jubileusz z głębi serca dziękuję i błogosławie."

Księga Pamiątkowa Sem.(27 września, 1959)

"... założył śp. ks Józef Dąbrowski sad Boży, a więc Seminarium w tej intencji, aby duszom polskim nie zabrakło nigdy ożywiających źródeł Ducha św. Nie miała ta dusza polska, niby druga Hagara, po obcej pustyni błądzić, narażając się na śmierć z pragnienia (...) że te miliony Polaków rozproszonych po Ameryce wiernie się trzymają Wiary katolickiej i obyczju Ojców, to jest zasługa Orchard Lake i jego założyciela (...) Ukoro-nowaniem zaś Waszego Seminarium jest miłość. Miłość chrześcijańska, społeczna, duszpasterska, która się w Waszych sercach przez studia i wychowanie w Orchard Lake spotęgowała".

Ks. Józef Swastek, "Arcybiskup Gawlina a Seminarium Polskie".
Sodalis-Polonia, 4(1965)113.

"...Seminarium Wasze wznosi się ponad wszystkie podobne instytucje polskie na Emigracji. Waszym zasadniczym hasłem jest wierność. Wierność Bogu i Jego Matce Najświętszej, wierność Ojcu św. i Kościołowi Bożemu, wierność Waszej pięknej Ojczyźnie Amerykańskiej, wierność wreszcie ideałom Ojców waszych, którzy dla Wiary i Narodu ponieśli ogromne ofiary (...) Jednym słowem: Orchard Lake promieniuje".

Ks. Józef Swastek, "Arcybiskup Gawlina a Seminarium Polskie". Sodalis-Polonia, 4(1965)113.

Ks. Bp Karol Pękala

Ks. Biskup Karol Pękala przybył do Seminarium Polskiego jako przedstawiciel Prymasa Polski, aby podziękować za dotychczasową ofiarną pomoc Polonii dla narodu polskiego. Ks. Bp Pękala powiedział w Orchard Lake, czego Kościół w Polsce spodziewa się od Seminarium Polskiego:

1. aby Seminarium nasze utrzymywało żywą łączność ze współczesną Polską,
2. aby Zakłady Naukowe w Orchard Lake były wyrazicielem i tłumaczem katolickiego Kościoła w Polsce,
3. aby Seminarium nasze nawiązało i pielęgnowało żywą wymianę duchową z katolickim Uniwersytetem Lubelskim."

Cyt za: Ks.R.Nir, Stulecie Polskiego Seminarium..., s.204

Ks. Arcybp Adam Kozłowiecki Lusaka, Afryka

"Niech Pan Jezus błogosławi całemu Orchard Lake i niechaj stokrotnie wynagrodzi za tyle dobrego serca okazywanego stale misji Lusaka w Afryce."

Księga Pamiątkowa Sem. (4 lutego, 1964)

Ks. Bp Władysław Rubin

"Przeżywając z Zakładami Naukowymi Seminarium Polskiego w Orchard Lake uroczystości millenijne, łączę się całym sercem z Czciogodnym i Drogim Księdzem Rektorem, ałym Fakultetem i Kochaną Młodzieżą, nadzieją Polonii Amerykańskiej i upraszam Matkę Najświętszą o wielką łaskę rozwoju tych zakładów dla dobra wspaniałego Ludu Bożego Polonii w USA i Kościoła Świętego. Życzę tych łask jak najwięcej i z głębi serca błogosławię."

Księga Pamiątkowa Sem.(8 września, 1966)

Ks. Bp Sosinowski

"Ogólnie biorąc radujemy się wszyscy, że taka Instytucja jak Seminarium Duchowne w Orchard Lake istnieje, rozwija się i nie rezygnuje, mimo trudności, z dalszych planów służenia Bogu, Kościołowi, naszym Rodakom i swojej aktualnej Ojczyźnie. To jest naszą radością.

W najbliższym czasie sprawy naszej Polonii, łącznie z Orchard Lake, będą omawiane na plenarnej Konferencji Episkopatu. Będę się szczerze cieszył z pozytywnych wyników tych rozmów. Wędrując bowiem po różnych ośrodkach polonijnych w USA i Kanadzie, dość często padały różne słowa pod adresem Waszego Zakładu. We wszystkich tych opiniach wyczuwało się jedno, że mianowicie ich trwanie w duchu polonijnym uzależnione jest od odpowiednich duszpasterzy. A ich postawę polonijną może na tym terenie uformować albo Orchard Lake, albo dostarczenie dostatecznej liczby kapłanów z Polski (...) Pragnienia ich pokrywały się z naszymi postulatami, wysuwanymi w czasie naszych spotkań urządzanych u Was na miejscu na powyższy temat."

Z listu Bpa Sosinowskiego do ks. Rektora W. Ziemby, "Sodalis-Polonia", 891976)257.

Ks. Bp Szczepan Wesoly
Rzym

"Przez sto lat opuszczały seminarium w Orchard Lake szeregi kapłanów, którzy będąc częścią Kościoła w Stanach Zjednoczonych służyli i służą temu Kościołowi, zaspakajając potrzeby wiernych języka polskiego. Po stu latach, mimo odmiennych warunków, w dalszym ciągu istnieje potrzeba kapłanów, którzy byliby przygotowani do specyficznych zadań duszpasterskich jakich wymagają grupy etniczne. Jedną ze specyficznych cech Kościoła w Stanach Zjednoczonych jest właśnie owa różnorodność kultur w jedności wiary. Jest to ogromne bogactwo Kościoła, które świadomie pielęgnowane świadczy o powszechności i jego jedności."

List na Jubileusz Stulecie Seminarium.

Ks. Arcybp Zenon Grocholewski
Rzym

"Cieszę się niezmiernie z miłego spotkania z Księżmi Polskimi w Centrum Polskości w Orchard Lake. Życzę całym sercem, by to centrum było nie tylko ostoją polskości w Stanach Zjednoczonych, ale także przyczyniało się do umocnienia największej świętości, jaką jest nasza wiara.

Niech światło Ducha św. towarzyszy Wam stale i niech Matka Boża będzie zawsze Wam Matką."

Księga Pamiątkowa Sem.(9 sierpnia, 1984)

Ks. Arcybp Bronisław Dąbrowski
Warszawa

"Wiem, że Seminarium to wydało już wielu dzielnych kapłanów, którzy dzięki zdobytej wiedzy i formacji poszli w szeroki świat, aby nieść Chrystusową Ewangelię i którzy pracują na niwie Bożej z wielkim poświęceniem wśród ludzi różnych narodowości czy ras.

Z tej okazji pragnę przesłać najlepsze gratulacje, wyrażając me głębokie uznanie dla tak ważnej pracy polonijnej podejmowanej na ziemi amerykańskiej, utrzymując przy tym ściśle więzi z Narodem Polskim. Zakłady Naukowe w Orchard Lake bowiem dają chlubne świadectwo przywiązania do Kościoła i zarazem do Macierzy."

List na Jubileusz (11 października, 1984)

Ks. Arcybp Jerzy Stroba
Poznań

"W tym bohaterskim okresie wyrosło także Seminarium w Orchard Lake z przekonania, że Kościół Polski mogą budować tylko kapłani polscy., że związek Polaków z Panem Bogiem może się dokonać tylko poprzez polską kulturę, że trzeba wychowywać kapłanów, którzy będąc w Ameryce, czerpiąc z jej bogactw i możliwości cywilizacyjnych i kulturalnych, będą umieli wiązać Polaków z kulturą polską.

Episkopat Polski bardzo pragnął uczestniczyć w tych uroczystościach i dlatego przynoszę Wam, na ten dzień, Jego serdeczne pozdrowienia; wyrazy Jego radości z dzieła, które

powstało, które się rozwinęło i które trwa; i najserdeczniejsze gratulacje biskupów polskich w dniu jubileuszu Seminarium i Zakładów Naukowych w Orchard Lake."

Przemówienie na uroczystościach jubileuszowych. A Commemoration, s.53

Ks. Arcybp Józef Kowalczyk
Warszawa

"Seminarium w Orchard Lake i wszystkim, którzy je stanowią składam wyrazy uznania za wszelkie dobro zdziałane dla Kościoła, który jest w USA i życzę, aby umiejętnie odczytywali nowe znaki czasu i odpowiadali na nie w duchu miłości Boga, Kościoła i każdego człowieka."

Księga Pamiątkowa Sem.(10 sierpnia, 1993)

Ks. Arcybp Tadeusz Kondrusiewicz
Moskwa

"Podziwiając podjęte dzieło przygotowania duszpasterzy dla Polonii amerykańskiej, a także propagowania ojczystej kultury na tym kontynencie, życzę dalszych sukcesów i z serca błogosławię."

Księga Pamiątkowa Sem.(17 sierpnia, 1993)

Ks. Arcybp Józef Michalik
Przemyśl

"Z podziękowaniem za możliwość spotkania z Kapłanami i Dziełem, które niech Pan ubogaca swoim błogosławięństwem."

Księga Pamiątkowa Sem. (3 września, 1993).

Ks. Bp Władysław Jędruszak
Drohiczyn

"Bardzo pragnąłbym wziąć udział w tych obchodach - tym bardziej, że to sprawa i Kościoła wprost i narodowa - polska.

A jeszcze dodatkowa racja, że ogromnie miło i przyjemnie wspominam chwile pobytu w Orchard Lake w grupie naszych Księży Biskupów, biorących udział w ostatnim Kongresie Eucharystycznym w Filadelfii.

Nie mówię już o stałej bliskości z Orchard Lake, którą uważa się u nas za za ważny moment życia Kościoła polskiego poza Polską w dzisiejszych granicach geograficznych i politycznych."

List na Jubileusz (6 czerwca, 1985).

Ks. Arcybp Stanisław Nowak
Częstochowa

"W roku rozpoczynającym drugie stulecie wspaniałej historii kształcenia umysłów i serc pracowników Winnicy Kościoła Świętego, Seminarium Polskiemu w Orchard Lake życzę błogosławieństwa Matki Bożej Częstochowskiej, wszystkim Profesorom, Wychowawcom i Alumnom tegoż seminarium."

Księga Pamiątkowa Sem.(18 kwietnia, 1986)

Ks. Bp Marian Przykucki
Pelplin

"W roku 1976 miałem okazję nawiedzić Orchard Lake i równocześnie mogłem się zapoznać, jak wielkie znaczenie dla Kościoła w Ameryce i dla polskości mają, seminarium i szkoły w Orchard Lake. Stąd kieruję z okazji obchodzonego jubileuszu najserdeczniejsze gratulacje i życzenia."

List na Jubileusz (10 lipca, 1985).

Ks. Bp Edmund Piszcz
Pelplin

"Jako historyk Kościoła znam w sporym stopniu także Jego dzieje na tamtejszym kontynencie i wiem, jak ważną rolę spełniały i spełniają nadal te tak cenne dla życia religijnego Polonii Amerykańskiej Uczelnie. Bóg wie, ile zrodziły one w minionym stuleciu dobra, które promieniowało przez liczne rzesze wychowanków - przede wszystkim księży, którzy swoim życiem przedłużali Chrystusa i przypominali poprzez polski język o leżącej za oceanem Ojczyźnie.

100 lat - to okres pięciu, sześciu pokoleń, które dzięki tym właśnie Naukowym Zakładom - nie utraciły swego związku z Polską, nie zapomniały ojczyściej mowy, nie zagięły łączności z Chrystusem."

List na Jubileusz (3 maja, 1985).

Ks. Bp Stanisław Szymecki
Kielce

"Nasi przodkowie przywiązani do wiary ojców, podjęli tę zbawienną myśl założenia i budowy Katolickiej Uczelni dla kształcenia kapłanów do posługi wśród naszej licznej emigracji.

Wszystkim pracowitym kapłanom tak Uczelni, jak i w Ośrodkach Polonijnych składam w imieniu własnym, jak również w imieniu Biskupów Pomocniczych oraz kapłanów mojej Diecezji serdeczne podziękowanie (za zaproszenie) i w pokornej modlitwie polecam sprawę Uczelni opiece Miłosiernego Boga i Jego Matki, naszej Królowej, by powiększały się szeregi wezwanych na żniwo w Winnicy Pańskiej."

List na Jubileusz (12 paźdz., 1984).

Ks. Bp Albin Małysiak
Kraków

"Będąc wyrazicielem pobożności polskich ludzi, którzy przybyli do Ameryki, ks. Józef Dąbrowski zbudował to czcigodne Seminarium, tak bardzo zasłużone dla narodu polskiego i amerykańskiego, a przede wszystkim dla Kościoła Rzymsko-Katolickiego.

Głęboko przeżywam z Wami te chwile Jubileuszu. Znam Wasze Seminarium, bo byłem u Was gościem w roku 1971. Ślę najlepsze życzenia z okazji 100-lecia. Oby nadal Wasze Zakłady Naukowe realizowały główną myśl swego Założyciela, dziś w zmienionych warunkach, poprzez zaszczepienie i przekazywanie polskiej pobożności i kultury Narodowi Amerykańskiemu."

List na Jubileusz (15 lipca, 1985).

Ks. Arcybp Bolesław Pylak
Lublin

"W dniu 3 listopada, 1986 roku odwiedziłem Polskie Seminarium Duchowne w Orchard Lake i inne zakłady naukowe. Raduję się, że mogłem zobaczyć ten tak cenny ośrodek polskiej myśli na ziemi amerykańskiej, niewątpliwie ważny dla tutejszej Polonii. Cieszę się, że założycielem tegoż ośrodka polonijnego jest ks. Józef Dąbrowski, urodzony w diecezji lubelskiej.

Życzę, by ten zakład polonijny rozwijał się, służąc dobru naszych Rodaków, którzy z konieczności lub wyboru znaleźli się w Stanach Zjednoczonych."

Księga Pamiątkowa Sem.(3 listopada, 1986).

Ks. Bp Ryszard Karpiński
Lublin

"Serdecznie dziękuję za zaproszenie mnie na spotkanie z wykładowcami w Orchard Lake. Przez długie lata pracy w Papieskiej Komisji dla Duszpasterstwa Migracji i Turystyki, interesowałem się w sposób specjalny pracą i rozwojem Zakładów Naukowych w Orchard Lake.

Życzę wszystkim tutaj zaangażowanym, pomyślnej pracy i błogosławieństwa Bożego."

Księga Pamiątkowa sem.(19 sierpnia, 1986).

Ks. Bp Józef Rozwadowski
Łódź

"Do wspólnego TE DEUM I MAGNIFICAT prowadzi refleksja "Przypomnijcie sobie dawniejsze dni": genezę dzieła, niełatwe początki i twardy grunt pracy nad opuszczoną ludnością polską w Stanach Zjednoczonych. Przypomnijcie sobie "mężów chwalebnych", a niewątpliwie jest nim ks. Józef Dąbrowski, założyciel Seminarium Polskiego na terenie diecezji Detroit, z obecną siedzibą uczelni w Orchard Lake. Poprzez jej działanie uwydatnia się troska o Bożych żeńców w Stanach Zjednoczonych, o korzenie polskość i wiary emigrantów, o wychowanie ich synów na kapłanów, o człowieka "wyrastającego z polskiego drzewa", który tworzy oblicze Polonii, jak powiedział papież Jan Paweł II w Toronto (1983 r.).

Duszpasterstwo Polonijne na emigracji ma swoją WIELKĄ KARTĘ w Kościele Powszechnym i w Sacrum Millennium. O Zakładach Naukowych w Orchard Lake "Księga 1000-lecia Katolicyzmu w Polsce" zapisała: "Jest zasługą tego Zakładu, że do dziś są

w Stanach Zjednoczonych Księża, którzy posługują się językiem polskim"(...) Jest jego ogromną, może niedocenianą załugą, że walczy do dziś o język polski w duszpasterstwie, przypomina stale obowiązki i prawa Amerykanów polskiego pochodzenia do kultury polskiej i polskiego języka oraz przedstawia znaczenie tych wartości dla ukształtowania pełnego człowieka." (Lublin 1969, s.655).

Te przypomnienia tworzą klimat do dziękowania Bogu za łaski stu lat, Uczelni za kapłanów i całokształt pracy apostołskiej dla Kościoła w Stanach Zjednoczonych."

List na Jubileusz (28 stycznia, 1985).

Ks. Bp Bohdan Bejze

Łódź

"Tegoroczny jubileusz ośrodków naukowych w Orchard Lake jest podsumowaniem niezwykle ofiarnej i owocnej działalności poświęconej rozwojowi nauki i kultury katolickiej a zarazem polskiej, na gościnnej ziemi amerykańskiej.

Z myślą o zaszczytnych osiągnięciach ślę gorące gratulacje i wyrazy najwyższego uznania."

List na Jubileusz (czerwiec 1985).

Ks. Bp Stefan Moskwa

Przemyśl

"Doniosły ten jubileusz pozwala nam lepiej uświadomić sobie znaczenie Zakładów i Uczelni dla Kościoła i Ojczyzny. Przez sto lat Zakłady te dawały religijną formację młodzieży polonijnej oraz formację teologiczną kandydatom przygotowującym się do kapłaństwa, a także wychowywały w duchu najlepszych tradycji, wyrastających z 1000-letniej polskiej historii, na które składały się wartości chrześcijańskie i patriotyczno-narodowe. W dużej mierze dzięki tej wychowawczej pracy, utrzymuje się związek całych pokoleń Polaków z ich dawną Ojczyzną, którą musieli opuścić w poszukiwaniu chleba czy wolności."

List na Jubileusz (grudzień 1984).

Ks. Bp Edward Materski

Radom

"Obejmując myślą całe sto lat służby tak delikatnej sprawie, jaką jest powołanie do służby Bożej, życzę wszelkich łask i błogosławieństwa Bożego na dalsze lata pracy. Niech Matka Boża prowadzi i wyprasza wszystko co najlepsze i najpotrzebniejsze. Obiecuję pamięć w modlitwie."

List na Jubileusz (20 maja, 1985).

"Dziękuję Bogu za dni spędzone w Orchard Lake. Niech Bóg wynagrodzi Gospodarzom ich dobroć. Modlimy się nieustannie, by Pan posyłał stale robotników na żniwo swoje."

Księga Pamiątkowa Sem.(6-9 lutego, 1989).

Ks. Bp Jan Mazur
Siedlce

"Sto lat istnienia i działalności zasłużonych dla Kościoła i Polski uczelni zobowiązuje do najgłębszej wdzięczności względem Boga, od którego wszelkie dobro pochodzi, jak również względem ludzi, którzy te instytucje powołali do życia, prowadzili i utrzymywali, aby były one ośrodkiem życia religijnego oraz katolickiej kultury, aby podtrzymywały i umacniały więź Polaków, żyjących w Stanach Zjednoczonych Ameryki, z Kościołem i macierzą, z Polską.

Zasługi tych uczelni zapisała i nadal zapisuje historia. Nam zaś wypada cieszyć się dorobkiem stulecia i życzyć nowych, jeszcze większych osiągnięć w przyszłości."

List na Jubileusz (27 czerwca, 1985)

Ks. Bp Jerzy Modzelewski
Warszawa

"Na jubileuszową uroczystość 100-lecia itnienia i działalności Seminarium Św. Cyryla i Metodego w Orchard Lake, Michigan, które wydało wielu znakomitych ludzi nauki i gorliwych kapłanów - duszpasterzy, przesyłam wielce Dostojnym Organizatorom i Uczestnikom obchodu wyrazy błogosławieństwa Bożego i Życzenia dalszej owocnej pracy dla dobra Kościoła i Ojczyzny."

List na Jubileusz (7 maja, 1985).

Ks. Bp Jan Zaręba
Włocławek

"Instytucja, która chlubi się tak długą historią, zasługuje na szczególne uznanie. Na uroczystą chwilę obchodów stulecia, ślę życzenia, aby to dzieło trwało i rozwijało się, i jak najlepiej służyło Kościołowi świętemu. Aby Ojczyźnie naszej przynosiło chlubę i następnym pokoleniom przekazywało - razem z wiedzą i kulturą ukształtowaną przez dziedzictwo Kościoła - umiłowanie kultury ojczystej."

List na Jubileusz (1 lipca, 1985).

Ks. Bp Czesław Lewandowski
Włocławek

"Wspaniała i dalekowzroczna była myśl Założyciela ks. Józefa Dąbrowskiego, aby zatroszczyć się o opiekę duszpasterską wśród Polaków, którzy w poszukiwaniu chleba opuszczali swoją Ojczyznę udając się za ocean. Zdawał sobie sprawę, że nie wystarczy oczekiwać na kapłanów z Polski, ale trzeba na miejscu przygotowywać duszpasterzy dla Polonii Amerykańskiej. Choć początki Uczelni były trudne, to jednak dziś z radością patrzy się na liczne szeregi kapłanów, którzy po jej ukończeniu podejmowali i nadal podejmują pracę duszpasterską wśród Polonii w Stanach Zjednoczonych."

List na Jubileusz (2 lutego, 1985).

Ks. Bp Adam Dyczkowski
Wrocław

"Przesyłam bardzo serdeczne gratulacje z okazji setnej rocznicy Waszej Uczelni. Sto lat - imponujący okres, w którym tyłu absolwentów Waszego Seminarium krzewi nie tylko naukę Chrystusa, ale także naszą polską kulturę zbudowaną na wiecznych i niezmiennych prawdach Chrystusowych."

List na Jubileusz (9 stycznia, 1985)

Ks. Bp Tadeusz Zawistowski
Łomża

"Polonijne Zakłady Seminarium Polskiego w Orchard Lake w Stanach Zjednoczonych - uczą swoich studentów poznawać dziedzictwo kulturalne swoich polskich przodków, uczą żyć ideałami moralnymi świętej wiary katolickiej, lojalności, użyteczności i oddania amerykańskiej Ojczyźnie. Słowem wychowują pełnego człowieka w aspekcie naukowym, religijnym i narodowym. Studenci tych szkół uczą się poznawać i przejmować się losami Polonii, aby później służyć jej w duchu katolickim i dla dobra Ameryki."

List na Jubileusz (5 czerwca, 1985).

Ks. Bp Czesław Domin
Komisja Charytatywna E.P.

"... A nagrodą za każdy trud niech będzie pomnożona liczba wychowanków, spotęgowana miłość między nimi, a z naszej strony nieustanna wdzięczność dla Polonii USA za pomoc naszej Ojczyźnie w trudnych dniach stanu wojennego i obecnego kryzysu."

List na Jubileusz (6 listopada, 1984)

Ks. Bp Piotr Hemperek
Rektor KUL

"Sięgam myślą wstecz i ogarniam wielki dorobek naukowy i duszpasterski Szkół w Orchard Lake. Dorobek ten obejmuje przede wszystkim szeregi kapłanów i osób świeckich pracujących dla dobra Kościoła, Polonii Amerykańskiej i Polski.

Jeśli jeszcze dziś, po stu latach, możemy porozumieć się po polsku, to przecież ogromna w tym zasługa Orchard Lake, tej wspaniałej kuźni myśli polskiej i latarni zarazem, niosącej jasne światło emigrantom polskim, szukającym i chleba i mocy ducha."

List na Jubileusz (16 paźdz., 1984).

Ks. Bp Jan Śrutwa
Rektor KUL

"Z podziwem i przeżyciem chodziłem po tym skrawku polskiej ziemi daleko od Polski. Niech dobry Bóg naszych ojców, za przyczyną Bogarodzicy z Częstochowy, błogosławi całej społeczności w Orchard Lake i w Ameryce!"

Księga Pamiątkowa Sem.(16 lipca, 1988)

Ks. Bronisław Dembowski
Od 1992 Bp, Włocławek

"Z serdecznymi wyrazami wdzięczności za gościnę i z życzeniami obfitości Łask Bożych."

Księga Pamiątkowa Sem. (29 kwietnia, 1970)

Ks. Bp Edward Ozorowski
Rektor Seminarium w Białymstoku

"Seminarium Wasze wyrosło z wielkiego ducha Polaków mieszkających na ziemi Kolumba. Podczas tegorocznej wizyty w Stanach Zjednoczonych miałem możliwość podziwiać pomniki tegoż ducha w postaci wspaniałych świątyń i innych dzieł, które nadają kształt obliczu Ameryki. Sto lat pracy Waszego Seminarium - to długa historia zmagania, potknięć i zwycięstw jego założycieli, wychowawców i podopiecznych, to wieloraki, nieraz anonimowy trud jego wychowanków. Polacy w Stanach Zjednoczonych dalej potrzebują dobrych kapłanów - przewodników ludu na ścieżkach zbawienia. Stąd i zadania stojące przed Waszym Seminarium są nadal wielkie i doniosłe. Obyście nigdy nie zapomnieli o świetlanym dziedzictwie Waszych Ojców!"

List na Jubileusz (28 września, 1984)

Ks. Bp Adam Odzimek
Sandomierz

"Razem z Prof. Markiem Dziewieckim cieszę się z pobytu w Orchard Lake. Serdecznie dziękuję za gościnę."

Księga pamiątkowa Sem. (18 września, 1991)

O. Albert Krąpiec
Rektor KUL

"Z braterskim pozdrowieniem od Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego."

Księga Pamiątkowa Sem. (31 maja, 1971)

Ks. Stanisław Wielgus
Rektor, KUL

"Najserdeczniej dziękuję za ogromnie miłe przyjęcie. Cieszę się bardzo z przyjaznej współpracy między naszymi Uczelniami."

Księga Pamiątkowa Sem. (13 lipca, 1990)

Prof. M. Klimaszewski
Rektor UJ

"Z wielkim zainteresowaniem i uznaniem zwiedzałem najstarszą polsko-amerykańską uczelnię w Orchard Lake i składam najlepsze życzenia rozwoju."

Księga Pamiątkowa Sem. (9 marca, 1972)

Ks. Rektor Jerzy Buxakowski

WSD - Pelplin

"Uczelnia ta dla nas Polaków w kraju stanowi symbol i wyraz dążności najszlachetniejszych serc polskich emigrantów, którzy drogą jej ufundowania i rozwijania, przyczyniają się do utrwalenia wypróbowanych wartości kultury chrześcijańskiej Starego Kraju w Nowym."

List na Jubileusz (18 czerwca, 1985)

Ks. Rektor Edward Janikowski

WSD - Tow. Chrystusowego

"Z wielkim zainteresowaniem zwiedziliśmy Zakłady Naukowe Orchard Lake, które już od przeszło 100 lat świadczą o wielkim patriotyzmie i przywiązaniu do Boga, Matki Najświętszej i Kościoła Chrystusowego.

Życzymy, aby wszyscy pracujący i kształcący się tutaj, zawsze byli tak wielkiego ducha, jak ci Polacy i Amerykanie pochodzenia polskiego, którzy to dzieło stworzyli."

Księga Pamiątkowa Sem.(24 czerwca, 1988).

O. Rufin Abramek

Przeor Jasnej Góry

"Świadomość wielkiej rangi, jaką Orchard Lake posiada dla polskiej religijności i kultury w Ameryce - przynagliła mnie, aby przybyć tu, zobaczyć i podziękować Bogu za Ośrodki i jego organizatorów. Z wielką radością spotykam tu znaki Jasnogórskiej Pani i dowody Jej czci.

Za wszystko złożę dzięki na "Ołtarzu Ojczyzny" w kaplicy Matki Bożej na Jasnej Górze."

Księga Pamiątkowa Sem.(28 października, 1986)

O. Tomasz Roztworowski T.J.

Rzym - Radio Watykańskie

"Najserdeczniejsze życzenia, pomyślnego rozwoju dla chwały Bożej i dla Polski, składa Seminarium Polskiemu w Orchard Lake,

Księga Pamiątkowa Sem.(25 sierpnia, 1966)

Jerzy Hrabia Potocki

Ambasador RP

"Po raz pierwszy w Orchard Lake jestem pod wrażeniem tej szkoły, którą bym nazwał Piedmontem Polskości w Stanach Zjednoczonych - Jerzy Potocki, Ambasador RP."

Wizyta w Orchard Lake - 2 maja, 1938

Cyt. za: Ks. R. Nir, Stulecie Polskiego Seminarium..., s. 201

Gen. Józef Haller

"Szczęść Boże Polskim Zakładom Naukowym w Orchard Lake, które pracując w duchu Bożym, przygotowują dzielnie zastępy Amerykanów Polaków dla wielkiej misji. Dnia 3 lutego 1940, Józef Haller."

Cyt. za: Ks. R. Nir, Stulecie Polskiego Seminarium..., s. 202

Dwight D. Eisenhower President of the Inited States

"It is a pleasure to join the observance of the Seventy-fifth Anniversary of the Orchard Lake Schools.

In their leadership training, The Orchard Lake Schools have played an important role in the lives of many young citizens and in the communities they serve. Strengthened by a fine tradition, these schools can look to the future with confidence.

Congratulations and best wishes."

List na Jubileusz 75-lecia, 1885-1860 seventy-five years of the Orchard Lake Seminary, Orchard Lake, Michigan, s. 12

Oskar Halecki

"Na pamiątkę czwartej wizyty w Orchard Lake w historycznym roku jubileuszowym tej niezastąpionej placówki kultury polskiej w Ameryce, z wyrazami wdzięczności za serdeczną zawsze gościnność i z gorącymi życzeniami coraz to świetniejszej przyszłości."

Księga Pamiątkowa Sem.(11 października, 1959)

Paweł Hęciał Prezes Zjednoczenia Polskiego w Wielkiej Brytanii

"Jestem szczęśliwy, że mogłem nareszcie złożyć wizytę sławnemu i tak zasłużonemu w służbie Bogu i Polsce Ośrodkowi w Orchard Lake. Pozdrawiam w imieniu Polaków w Wielkiej Brytanii."

Księga Pamiątkowa Sem.(16 lipca, 1969)

Wojciech Żukrowski Literat

"Z prawdziwym wzruszeniem przemierzyliśmy śpiesznym krokiem Orchard Lake, prawdziwą skarbnicę polskości. Z całego serca, życzymy Wam, Drodzy Księża, żebyście dalej z uporem realizowali rozległe plany rozbudowy tego ośrodka - my też kochamy Polskę i to powinno nas łączyć jak służba Bogu, przez służbę człowiekowi."

Księga Pamiątkowa Sem.(15 listopada, 1969)

Andrzej Hiolski

"Z wielką radością i podziwem oglądałem Uczelnię, bastion polskości w USA, jak można by to nazwać."

Księga Pamiątkowa Sem.(23 maja, 1974)

Jerzy Passendorfer
Warszawa

"Z prawdziwym wzruszeniem przemierzyliśmy śpiesznym krokiem Orchard Lake, prawdziwą skarbnicę polskości, z całego serca życzymy Wam, Drodzy Księża, żebyście dalej z uporem realizowali rozległe plany rozbudowy tego ośrodka, - my też kochamy Polskę i to powinno nas łączyć, jako służba Bogu przez służbę człowiekowi."

Księga pamiątkowa Sem. (15 listopada, 1969)

Ks. Prałat Stefan Woźnicki
Wychowanek Orchard Lake

"W tych czasach niepewności, gdy instytucje finansowe walą się wokoło nas i naszym zakładom grozi zagłada, warto jest zastanowić się co mamy ratować, a z czym możemy się pożegnać. Chyba nie ma droższego i ważniejszego zabytku dla nas Polaków w Ameryce jak właśnie Seminarium Polskie. Jako dowód tego wziąć możemy jego istnienie przez pięćdziesiąt lat i jego zbożną pracę dla Polonii przez tyle lat. Jego jest zasługą, że Polonia jest jeszcze dzisiaj Polonią na tej ziemi amerykańskiej. Warto zatem jest je ratować, bo owoc jego przyszłości możemy ważyć według owoców jego przeszłości."

Wypowiedź z 1934 roku. Cyt. za Ks. R.Nir, Stulecie Polskiego Seminarium..., s.161

Ks. Prałat Franciszek Kasprzak
Wychowanek Orchard Lake

"Dziełem największego wytężenia duchowego dla społeczeństwa polskiego, to Seminarium Polskie z obecną siedzibą w pięknym Orchard Lake. Założył je mąż świętobliwy, który nic więcej nie miał na oku, jak tylko, aby społeczeństwo polskie w Ameryce zachowało na zawsze swoją wiarę, swoje polskie tradycje i nie utraciło swojej cechy narodowej. Tego męża wielkiego ma Wychodźstwo Polskie w największej czci, my wychowankowie tego Seminarium, wdzięczność mu zachować pragniemy aż do śmierci. Dziś to Seminarium wydało setki kapłanów, tu w Ameryce dla swego ludu pracującego. Dziś przeszło tysiąc dawnych uczniów tego Zakładu, porozrzucanych po rozmaitych okolicach, zawdzięcza swoje wysokie stanowisko temu Zakładowi. Polonia tutejsza, już w trzeciej generacji dobrze zakorzeniona, swoją cechą narodową zawdzięcza Seminarium Polskiemu. Dlatego Zakładowi takiemu należy się poparcie od Społeczeństwa Polskiego."

Cyt. za Ks. R.Nir, Stulecie Pol. Sem..., s.161-2